

Розробник: **Мезенцев Костянтин Володимирович**, доктор географічних наук,
завідувач кафедри економічної та соціальної географії, професор

ЗАТВЕРДЖЕНО

«17» червня 2021 р.

Завідувач кафедри

д.т.т. проф. Костянтин МЕЗЕНЦЕВ

Протокол № 15 від «17» червня 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету

Протокол № 6 від «30» серпня 2021 року

Голова науково-методичної комісії Н.М. доц. Наталія КОРОГОДА

«30» серпня 2021 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – сформувати у студентів здатності коректно і творчо застосовувати знання про ландшафтний дизайн і планування та практичні навички з розробки проєктів дизайну міського ландшафту та ландшафтного плану території міста, спираючись на український, європейський та світовий досвід та враховуючи пріоритети створення сприятливого середовища проживання людини, збереження природної та культурної спадщини, сталого розвитку міст.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1. Успішне вивчення обов'язкових навчальних дисциплін «Основи ландшафтно-ї екології», «Урбоекологія» та вибіркових дисциплін «Урболабораторія 1: Структура та управління блоками геоданих», «Урболабораторія 2: Естетика ландшафту».
2. Успішне проходження навчальних практик з методів набуття та обробки географічної інформації.
3. Володіння навичками роботи у спеціалізованому програмному середовищі.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дана дисципліна покликана ознайомити студентів з ключовими теоретичними поглядами на ландшафтний дизайн і планування в цілому і міста зокрема та прикладами того, як ці теорії визначають практику дизайну та планування ландшафтів, забезпечити глибше розуміння відповідних принципів та підходів. Розглядаються основні засоби ландшафтного дизайну (рослинні групи, водні пристрої, геопластика, декоративні покриття, малі архітектурні форми, будівлі та споруди, елементи освітлення, декоративно-прикладного мистецтва, візуальна комунікація), типології об'єктів ландшафтного дизайну та відповідні композиційні прийоми, специфіка та прийоми дизайну міських парків та природоінтегрованих будівель в міському середовищі. Окремий фокус зосереджений на завданнях, принципах, світовому досвіді планування ландшафтів, змісті, структурі та особливостях розробки ландшафтних планів. Викладання здійснюється через розгляд конкретних кейсів проєктів дизайну ландшафту та ландшафтних планів, що дозволяє зрозуміти ключові проблемні моменти щодо їх розробки. Передбачається виконання групового проєкту з дизайну міського ландшафту та написання курсової роботи.

4. Завдання вивчення дисципліни полягає у тому, щоб забезпечити набуття студентами знань, вмінь і навичок дизайну та планування ландшафту, зокрема:

- застосовувати теоретичні знання, концепції та принципи географії у практичних ситуаціях з розробки проєктів дизайну ландшафту та ландшафтних планів (ЗК 1, СК 7);
- планувати та проводити дослідження ландшафтів на міському рівні, обирати адекватні засоби та прийоми в рамках проєктів дизайну ландшафту та ландшафтного планування (ЗК 6, СК 1, СК 9);
- аналізувати склад і будову ландшафту на різних просторово-часових масштабах для цілей дизайну та планування (СК 5);
- інтегрувати польові та лабораторні дослідження об'єктів ландшафтного дизайну з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання (СК 6);
- усвідомити пріоритети збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства на основі розуміння історії та

закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство (ЗК 12);

- працювати автономно в процесі написання курсової роботи (ЗК 9).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.	Знати:			
1.1	сутність та завдання ландшафтного дизайну, його витoki, особливості формування регулярного та пейзажного стилів	лекції, практичні заняття, самостійна робота	Перевірка практичних робіт, тематична контрольна робота, захист курсової роботи, іспит	5%
1.2	засоби ландшафтного дизайну (рослинні групи, водні пристрої, геопластика, декоративні покриття, малі архітектурні форми, будівлі та споруди, елементи освітлення, декоративно-прикладного мистецтва, візуальна комунікація), об'єкти ландшафтного дизайну, їх типологію	лекції, практичні заняття, самостійна робота		10%
1.3	композиційні прийоми, що використовуються в ландшафтному дизайні; специфіку та прийоми дизайну міських парків та природоінтегрованих будівель	лекції, практичні заняття, самостійна робота		10%
1.4	завдання, функції та правові засади ландшафтного планування в Україні та світі	лекції, практичні заняття, самостійна робота		10%
1.5	принципи та особливості планування ландшафтів, зміст та структуру ландшафтного плану	лекції, практичні заняття, самостійна робота		10%
2.	Вміти:			
2.1	визначати доцільні засоби ландшафтного дизайну відповідно від особливостей території	лекції, практичні заняття, самостійна робота	Перевірка та захист практичних робіт, групового проекту, тематична контрольна робота, іспит	до 35%
2.2	аналізувати та обґрунтовувати композиційні прийоми ландшафтного дизайну різних типів об'єктів – загальноміських парків, парків мікрорайонів і житлових груп, скверів, бульварів, набережних, пішохідних вулиць, озелених територій режимного	лекції, практичні заняття, самостійна робота		

	застосування, природоінтегрованих будівель			
2.3	застосовувати прийоми створення світлокольорового образу та формування світлокольорового середовища міста	лекції, практичні заняття, самостійна робота		
2.4	застосовувати принципи ландшафтного планування, розробляти ландшафтні плани на рівні міста	практичні заняття, самостійна робота		
3.	Комунікація:			
3.1	бути здатним до групової роботи, міжособистісної комунікації в процесі розробки проєктів ландшафтного дизайну та ландшафтних планів	практичні заняття	Перевірка та захист практичних робіт, групового проєкту, захист курсової роботи	до 10%
4.	Автономність та відповідальність:			
4.1	самостійність виконання та розуміння особистої відповідальності при написанні курсової роботи, виконанні практичних завдань	Практичні заняття, курсова робота, груповий проєкт	Перевірка та захист практичних робіт, групового проєкту, захист курсової роботи	до 10%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1
Програмні результати навчання											
Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ (P02)	+			+						+	
Пояснювати особливості організації географічного простору (P03)		+	+		+	+	+	+	+	+	+
Аналізувати географічний потенціал території (P04)			+	+	+	+	+		+		+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами перевірки та захисту практичних робіт,

групового проєкту, написання письмової тематичної контрольної роботи, написання та захисту курсової роботи, іспиту.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

- результати навчання – **1.1 (знання)** – до 5% за кожен; **1.2, 1.3, 1.4, 1.5 (знання)** – до 10%;
- результати навчання – **2 (вміння)** – до 35%;
- результати навчання – **3 (комунікація)** – до 10%;
- результати навчання – **4 (автономність та відповідальність)** – до 10%.

7.2. Організація оцінювання.

У курсі передбачено дві змістовних частини. Заняття проводяться у вигляді лекцій, практичних занять, включаючи виконання групового проєкту. Упродовж семестру проводиться *письмова тематична контрольна робота* та *захист курсової роботи*. Завершується дисципліна *іспитом* у письмовій формі.

Оцінювання здійснюється впродовж семестру усіх видів робіт, включаючи курсову та самостійну роботу. Результати навчання за умови опанування на належному рівні оцінюються таким чином:

1. Перевірка та захист практичних робіт, включаючи груповий проєкт з дизайну міського ландшафту – від 20 до 30 балів.
2. Тематична контрольна робота – від 5 до 10 балів.
3. Написання та захист курсової роботи – від 10 до 20 балів.

Студенти, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум (**20 балів**) для отримання допуску до іспиту виконують додаткове самостійне завдання (підготовка реферату або виконання аналітичного завдання). Рекомендований мінімум для допуску до іспиту – **35 балів**.

Максимальна кількість балів на іспиті – **40 балів**, мінімальна кількість балів, які додаються до семестрових – **24 бали** (60% максимальної кількості балів, відведених на екзамен).

7.3. Шкала відповідності:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою
Відмінно	90-100
Добре	75-89
Задовільно	60-74
Незадовільно	0-59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ РОБІТ

Назва теми	Кількість годин		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Частина 1. Дизайн ландшафту			
<i>Тема 1.</i> Основи ландшафтного дизайну, його виникнення та розвиток	2	2	10
<i>Тема 2.</i> Об'єкти ландшафтного дизайну, їх типологія	4	2	10
<i>Тема 3.</i> Засоби ландшафтного дизайну	4	6	12
<i>Тема 4.</i> Композиційні прийоми формування об'єктів ландшафтного дизайну	4	6	12
<i>Тема 5.</i> Дизайн міських парків та природоінтегрованих будівель у міському середовищі	2	2	8
Частина 2. Планування ландшафту			
<i>Тема 6.</i> Завдання та функції ландшафтного планування	4	2	8
<i>Тема 7.</i> Правові засади планування ландшафтів. Європейська ландшафтна конвенція	4	2	10
<i>Тема 8.</i> Принципи планування ландшафтів	2	4	8
<i>Тема 9.</i> Ландшафтний план	4	4	12
Разом	30	30	90

Загальний обсяг – **150 год.**, в тому числі:

лекцій – **30 год.**

практичних занять – **30 год.**

самостійна робота – **90 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бортник С.Ю., Лаврук Т.М., Олещенко А.В., Тимуляк Л.М. Просторове та ландшафтне планування: навчальний посібник. Видання друге, оновлене та доповнене. Київ: Логос, 2020. 175 с.
2. Крижановська Н.Я., Вотінов М.А., Смірнова О.В. Основи ландшафтно-архітектурного та дизайну: підручник. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 348 с.
3. Ландшафтне планування в Україні / Л.Г. Руденко, Є.О. Маруняк, О.Г. Голубцов та ін. Київ: Реферат, 2014. 144 с.

Додаткова:

1. Бриджуотер А., Бриджуотер Дж. Ландшафтный дизайн. Харьков, 2010. 112 с.
2. Вергунов А. Н. Архитектурно-ландшафтная организация крупного города. Ленинград: Стройиздат, 1982. 134 с.
3. Вотинов М. А. Реновация и гуманизация общественных пространств в городской среде: монография. Харьков: ХНУГХ, 2015. 153 с.
4. Гродзинський М.Д. Пізнання ландшафту: місце і простір: Монографія: У 2-х томах. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2005. Т.1, 431 с. Т. 2, 504с.
5. Колбовский Е.Ю. Ландшафтное планирование: учеб.пособие. Москва: Академия, 2008. 336 с.
6. Крижановская Н. Я. Основы ландшафтного дизайна: учебник. Ростов-на-Дону: Феникс, 2005. 204 с.
7. Крижановская Н.Я., Гордиенко Ю.С., Дегтев И.А. Приемы формирования природоинтегрированной архитектуры в городской среде: монография. Белгород: Изд-во БГТУ, 2010. 144 с.
8. Крижановская Н.Я., Смирнова О.В. Генезис формирования инновационных зданий и сооружений в городской среде: монография. Харьков: ХНУГХ им. А. Н. Бекетова, 2016. 189 с.
9. Крижановская Н.Я., Смирнова О.В., Дегтев И.А. Природоинтегрированные индивидуальные жилые дома повышенной комфортности: монография. Белгород: Изд-во БГТУ, 2013. 245 с.
10. Крижановська Н.Я. Світлокольоровий дизайн сучасного міста: навч. посібник. Харків: ХНАМГ, 2013. 129 с.
11. Родичкин И. Д. Ландшафтная архитектура. Киев: Будівельник, 1990. 336 с.
12. Руденко Л.Г., Маруняк Є.О. Ландшафтне планування та його роль у вирішенні завдань сталого просторового розвитку України. Український географічний журнал, 2012, № 1. С. 2-8.
13. Цырендоржиева Т.Б., Ширапова С.Д., Иванова О.А. Ландшафтное планирование: учеб.-методич.пособие. Улан-Удэ: Изд-во Бурятского гос.ун-та, 2015. 92 с.
14. Закон України від 25.06.1991 р. № 1264–ХІІ "Про охорону навколишнього природного середовища". Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 41, ст. 546. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/про%20охорону%20навколишнього%20природного%20середовища>
15. Європейська ландшафтна конвенція [Електронний ресурс]: (Законодавство України). Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_154